

Església de Sant Miquel de les Planes

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Pla de Sant Mateu
Emplaçament: Carretera BV-3003, al km. 5,3 al costat sud.
Alçada: 518

Coordenades:

Latitud: 41.80116
Longitud: 1.74437
UTM Est (X): 395688
UTM Nord (Y): 4628462

Classificació

Número de fitxa: 08229 - 110
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern Romànic
Segle: XII-XVIII
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: L'estructura de la nau està reforçada per uns tirants que eviten l'esfondrament de la volta.
Protecció: Inexistent
Número inventari: IPA 17105
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: 001114100CG92H0001UU
Fitxes associades:

[Les Planes](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordi Piñero Subirana
dv., 03/02/2017 - 01:00

Descripció

Petita capella, parcialment romànica, emplaçada al costat del camí que va al nucli de Sant Mateu, just en el punt on hi ha el trencall cap a la masia de les Planes, i molt a prop també de l'antic castell de Sant Mateu de Bages. De fet, es tracta de l'antiga capella del castell. Té una planta composta per dos cossos (nau i absis), perfectament orientada vers l'est. Del romànic primitiu (probablement de les acaballes del segle XII o inicis del XIII) conserva la part de l'absis i del presbiteri. Es tracta d'un absis carrat (és a dir, de planta quadrangular) amb una finestra de doble esqueixada rematada amb arc monolític. A la banda oposada, als peus de la nau, hi ha una altra obertura estreta, en forma d'espitllera, per on rep llum la capella. En aquest mur de ponent s'hi aprecien restes d'un antic campanar d'espadanya. El portal és situat a la façana de migdia. Es tracta d'un portal molt baix, format per un arc de mig punt construït amb dovelles, endinsat en la paret del mur i remarcat per un arc que sobresurt, a manera d'arquivolta. Va construir-se amb les dovelles originàries romàniques, però, més tard, va esser restaurat i actualment les dovelles no encaixen del tot bé. La seva disposició ha sofert moviments. El parament està fet amb carreus molt ben tallats a la part de l'absis, mentre que a la nau és més irregular.

A l'interior l'absis és cobert amb volta de mig punt feta amb bons carreus, la qual arrenca d'una motllura en forma de cornisa. Després d'un arc pre-absidal, comença el cos de la nau, fet amb un aparell de menor qualitat. Interiorment, cada mur lateral té cavitat en forma d'arcada. En la de migdia hi ha inserit el portal, mentre que la de tramuntana possiblement acollia una capelleta. La nau és recoberta també amb volta de mig punt. Aquesta volta, però, no és de pedra, sinó que ha estat obrada amb maons i revestida amb guix.

Observacions:

Informació oral facilitada per Neus Vilardaga

Història

Aquesta església es trobava als peus del turó del castell de Sant Mateu. No digué passar de capella castellera, per bé que situada fora del recinte del castell, i posteriorment va subsistir com a capella rural. De fet, en la documentació consta una primitiva capella situada al mateix castell, la qual devia perdre's en alguna ampliació i llavors es construï aquesta altra, més a prop del camí. L'església és documentada per primera vegada l'any 1361, en una deixa testamentària de Pere Comallonga, que hi féu un llegat. A partir del segle XVII se'n té constància a través de les visites que els bisbes de Vic hi feien. El 1663 el bisbe va autoritzar la benedicció de la capella, reconstruïda després d'haver quedat mig ensorrada. Possiblement al segle XVIII va patir una important remodelació que va donar com a resultat la forma actual de la nau. Els propietaris del mas de les Planes, sorgit a redós del castell, fa segles que en tenen cura. Fa uns anys van col·locar uns tirants que reforcen l'estructura. Segons els propietaris, a l'altre costat del camí per la façana de llevant hi ha aparegut en alguna ocasió restes òssies que deuen correspondre a l'antic cementiri de l'església. Actualment s'hi ret culte de manera esporàdica.

Bibliografia

BARRAL ALTET, Xavier (1981). L'art pre-romànic a Catalunya. Segles IX-X. Barcelona, Edicions 62, p. 280.

BENET, Albert; MAZCUÑAN, Alexandre; JUNYENT, Francesc (1984). "Sant Miquel de les Planes", Catalunya Romànica, vol. XI "El Bages", Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, p. 452-453.

PLADEVALL, Antoni (1975). "Capelles i Santuaris del bisbat de Vic. Sant Miquel de les Planes", Full Diocesà, núm. 3353, Vic (20-07-1975).

